

Plan van Aanpak

Johan de Wittlaan 13 te Woerden (gemeente Woerden)

Projectnr. A16-085-I, september 2016, versie: 1

Auteur: dr. P.T.A. de Rijk

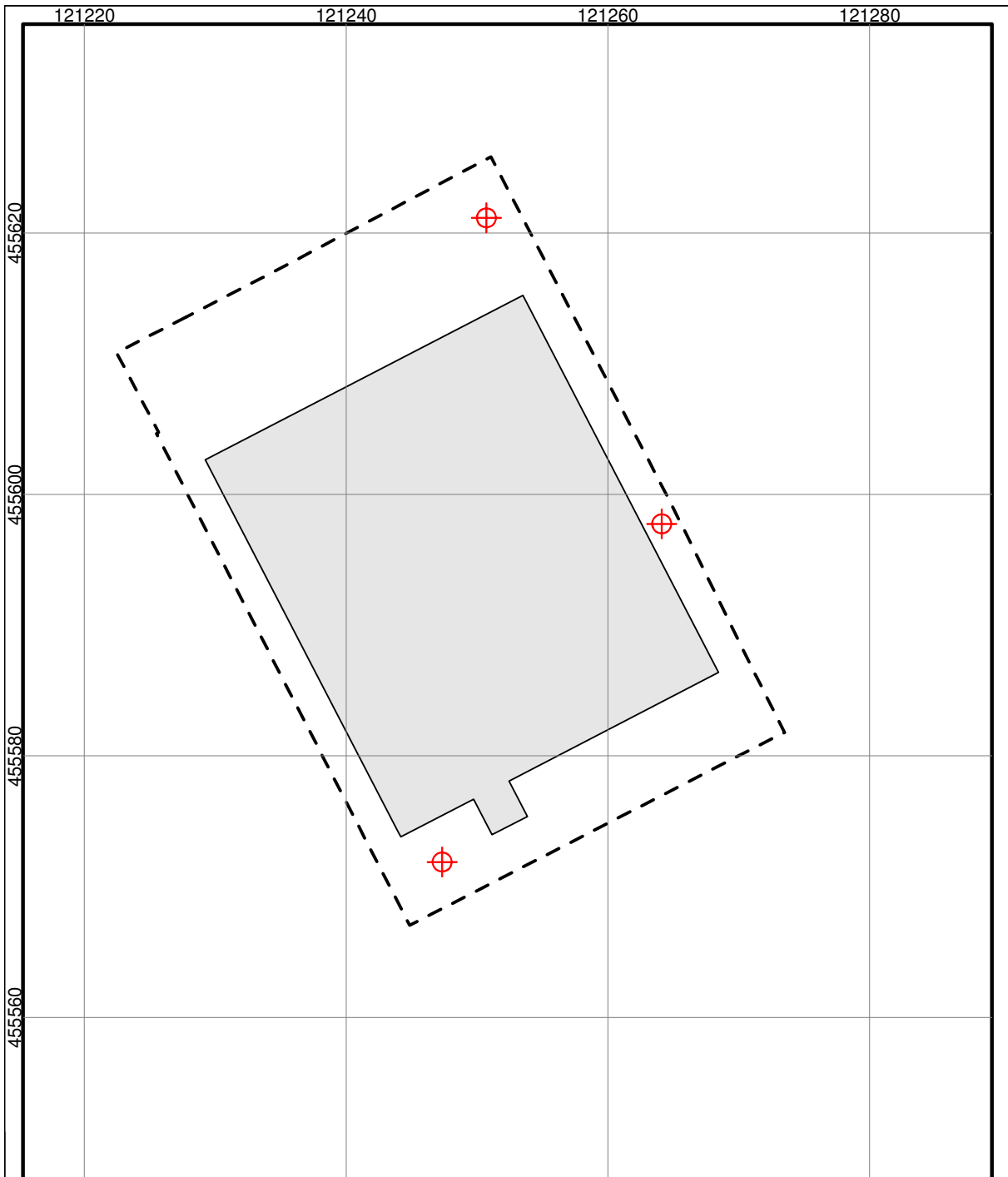
Verkennd booronderzoek

Veldwerk	
Inleiding:	<p>De opdrachtgever is voornemens op de onderzoekslocatie de bestaande bebouwing te slopen en te vervangen door nieuwbouw. Voor de uitvoering van deze plannen is een omgevingsvergunning noodzakelijk. Omdat de onderzoekslocatie volgens de archeologische waarden- en verwachtingenkaart van de gemeente Woerden binnen een afstand van 100 m tot de verwachte loop van de Romeinse rijksgrens (limes) ligt, is archeologisch onderzoek verplicht.</p> <p>De geplande herontwikkeling betreft het slopen van het bestaande pand (ROC school) en de bouw van twee rij- en twee hoekwoningen. Deze zullen op dezelfde plaats komen als de te slopen school. De rijwoningen en de westelijke hoekwoning meten ca. 7 x 12 m, de woning op de oostelijke hoek ca. 11 x 16 m. De funderingen voor de dragende muren zullen ca. 1 m diep worden uitgegraven en met ca. 10 m lange palen worden onderheid. Onder de oostelijke hoekwoning komt eventueel een kelder (ontwerp: ca. 3,2 x 6,6 m en ca. 2,2 m diep). Op het achterterrein, dat op dit moment niet bebouwd is, zijn vier bergingen van ca. 2,5 x 3,2 m gepland.</p>
Onderzoeksvragen:	<p>In het bureauonderzoek zijn de volgende onderzoeksvragen gesteld:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1 Hoe is de geologische ondergrond van de onderzoekslocatie en wat betekent dat voor de specifieke archeologische verwachting? 2 Welke archeologische resten worden in het plangebied verwacht? Wat is naar verwachting de aard, de datering en de ligging ervan? 3 Wat is de mate van verstoring van de bodemopbouw in het onderzoeksgebied en wat zegt dit over de kans op de aanwezigheid van intacte archeologische resten? 4 Is aanvullend onderzoek noodzakelijk? En zo ja, in welke vorm? <p>Deze vragen worden in de Archeologische Verwachting samenvattend beantwoord (zie volgende paragraaf). Met betrekking tot het verkennende booronderzoek dienen de volgende vragen beantwoord te worden:</p> <ol style="list-style-type: none"> 5 Verschilt de in het veld aangetroffen bodemopbouw van de onderzoekslocatie met de volgens het bureauonderzoek te verwachten bodemopbouw? Zo ja, in welke mate? 6 Wat is de mate van verstoring van de bodemopbouw op de onderzoekslocatie?

	<p>7 Zijn er aanwijzingen voor (intacte) archeologisch kansrijke lagen?</p> <p>8 Dient de archeologische verwachting te worden aangepast?</p> <p>9 In welke mate worden eventueel aanwezige kansrijke archeologische lagen als gevolg van de voorgenomen plannen bedreigd?</p> <p>10 Hoe kan een verstoring als gevolg van de geplande activiteiten door planaanpassing tot een minimum worden beperkt?</p>
<p>Archeologische Verwachting:</p>	<p>Gelet op de geologie en geomorfologie was bewoning langs de Oude Rijn mogelijk ten tijde van de late bronstijd, de late ijzertijd en vroege Romeinse tijd en vanaf de vroege middeleeuwen C. Onbekend is in hoeverre eventuele archeologische resten uit de vroegste periodes door het meanderen van de Oude Rijn zijn verstoord.</p> <p>Vanwege het ontbreken van archeologische resten uit de late bronstijd in de omgeving van de onderzoekslocatie wordt de kans op het aantreffen van resten uit deze periode als laag ingeschaald.</p> <p>Voor de Romeinse tijd zijn wel vondsten bekend. Om deze reden wordt de archeologische verwachting voor de late ijzertijd en Romeinse tijd als middelhoog ingeschaald. Hierbij moet op de eerste plaats aan de limesweg worden gedacht, die volgens een reconstructie van oost naar west over de onderzoekslocatie moet hebben gelopen. Verder valt met betrekking tot de aan te treffen sporen en vondsten te denken aan nederzettingen (huizen, bijgebouwen, waterputten), akkerlagen, greppels, begravingen, evt. religieuze of ceremoniële plaatsen (depotvondsten?) en/of de verbindende infrastructuur (wegen, karrensporen), alsmede <i>off site</i>-verschijnselen zoals verkavelingspatronen.</p> <p>Het vondstspectrum zal voornamelijk bestaan uit hetgeen voor een landelijke agrarische nederzetting gebruikelijk is: (fragmenten van) vaatwerk van aardewerk (handgevormd en gedraaid), glas en evt. metaal, (delen van) kledingaccessoires en sieraden van metaal en been (sieraden ook glas en evt. natuursteen), gereedschappen en overige gebruiksvoorwerpen van metaal, hout, been, aardewerk (bijv. spinklosjes, weefgewichten) en natuursteen (bijv. maalsteen), evt. ook keramisch (baksteen, dakpannen) en/of natuurstenen (leisteel, grind) bouw materiaal. Naast nederzettingafval kunnen evt. resten worden aangetroffen die te maken hebben met kleinschalige ambachtelijke activiteiten. Ook kunnen houtskool, verbrande leem, organische en ecologische resten (hout, verbrande en onverbrande pollen en zaden) en fosfaat worden verwacht.</p> <p>Vanaf de vroege middeleeuwen heeft de bedding van de Oude Rijn zich nauwelijks meer verplaatst. Gelet op de bekende vondsten uit de omgeving van de onderzoekslocatie geldt voor de onderzoekslocatie voor de vroege (met name vanaf de</p>

	<p>vroege middeleeuwen C) en late middeleeuwen een middelhoge verwachting voor bewoningssporen. Het archeologische sporen- en vondstenspectrum zal nauwelijks afwijken van die uit de voorgaande periode.</p> <p>Gelet op de historisch-geografische analyse geldt voor de Nieuwe tijd een hoge verwachting. Volgens het cartografisch onderzoek was de onderzoekslocatie tot minstens halverwege de vorige eeuw als weiland in gebruik en onbebouwd. Daarna maakte de onderzoekslocatie deel uit van een bedrijventerrein en kan vanaf 1950 bebouwd zijn geweest. Er kunnen daarom vooral resten van infrastructuur (sloten, wegen, enz.) worden aangetroffen.</p> <p>Doordat de onderzoekslocatie voor het grootste deel bebouwd is, is de kans groot dat de bodem op dit deel reeds verstoord is, met name ter plaatse van de funderingssleuven (standaard minstens 0,7 m –mv). Archeologische onderzoeken in de omgeving tonen een opbouw uit subrecente ophooglagen en/of verstoorde crevasseafzettingen, onder andere voor de kleiwinning ten behoeve van de baksteenindustrie. Niettemin wordt een archeologisch vervolgonderzoek op de onderzoekslocatie noodzakelijk geacht. Door het uitvoeren van een verkennend archeologisch booronderzoek kan voor het onbebouwde deel worden nagegaan in hoeverre de bodemopbouw nog intact is of dat hier, net als op het tegenoverliggende voormalige Campina-terrein, sprake is van afticheling voor de kleiwinning.</p>
Boormethode:	<p>Het booronderzoek zal worden uitgevoerd door het zetten van drie handmatige boringen. Deze boringen zullen (zoveel mogelijk) conform de bijgeleverde boorpuntenkaart worden gezet (bijlage 1). De hoofdvragen van het onderzoek zijn het vaststellen van de (recente) verstoringsdiepte en het nagaan of hier eventueel de limesweg (nog) aanwezig kan zijn.</p> <p>Het boorpuntenplan is opgesteld op basis van de bestaande bebouwing, het nieuwbouwplan en het mogelijke verloop van de limesweg. In beginsel zijn de boringen op een noord-zuid georiënteerde 'raai' gepland. Mocht echter vanwege de geringe ruimte en/of kabels en leidingen geen boring naast het bestaande pand kunnen worden geplaatst, zal alleen op de parkeerplaats aan de voorzijde en op het achterterrein worden geboord.</p> <p>Twee boringen zullen tot een diepte van ca. 2 m –mv worden gezet en één tot ca. 4 m –mv om de diepere ondergrond te toetsen. Deze boordieptes zouden afdoende moeten zijn om de bodem tot de geplande verstoringsdiepte (excl. heipalen) te onderzoeken.</p> <p>Voor het boren zal gebruik worden gemaakt van de Edelmanboor met een diameter van 7 cm om door de, naar verwachting, puinhoudende bovengrond te komen. Hieronder zal met een guts met een diameter van 3 cm worden geboord. Met de guts laten zich laagovergangen beter bestuderen.</p> <p>Van archeologisch interessante lagen zullen monsters worden</p>

	<p>genomen die naderhand zullen worden gezeefd om eventuele kleine archeologische indicatoren op te kunnen sporen. In het veld zal het opgeboorde materiaal om dezelfde reden worden verbrokken.</p> <p>Het voorgestelde onderzoek voldoet aan de richtlijnen zoals omschreven in de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA, versie 4.0) en wordt tevens uitgevoerd conform de geldende richtlijnen van de bevoegde overheid, in deze de gemeente Woerden.</p>
Bijlagen	1 boorpuntenkaart



Boorpunt



Bebouwing



Plangebied

Johan de Wittlaan 13

Voorstel

Woerden

Boorpunten

Opdrachtnr. A16-085-I

Datum sept. 2016

Schaal 1 : 400

Formaat A4

Getekend PR

Bijlage 1

0 20 m